

LA TRIBUNA

L'alarma de la inconstitucionalitat

Fora de l'estat d'alarma és inconstitucional limitar els drets fonamentals

JAUME

BARTUMEU
CASSANY

President de Progressistes-SDP

El 21 de gener del 2021 exposava en aquesta tribuna la meua inquietud després d'haver llegit la Llei 19/20 de modificació de la Llei 30/2018 del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública i de la Llei general de sanitat del 20 de març del 1989. Una llei que va aprovar el Consell General el 23 de desembre del 2020 sense gaires anàlisis prèvies i amb ben poc debat.

En aquella tribuna del gener passat coincidí amb el que havia exposat davant el Consell General el 23 de desembre del 2020 el president del grup parlamentari de terceravia-Unió Laurediana, Josep Pintat, en el sentit que la llei 19/20 posa en mans del Govern, sense necessitat de declarar l'estat d'alarma o d'emergència, és a dir, sense que l'executiu hagi de sol·licitar l'autorització del Consell General i sotmetre's al seu control, la potestat d'afectar drets fonamentals.

Davant dels nombrosos dubtes que es derivaven d'una primera anàlisi crítica de la llei, pensava doncs que estaria plenament justificat un recurs al Tribunal Constitucional amb la finalitat de poder aclarir si hi havia disposicions inconstitucionals.

Per això celebrego que dijous 11 de febrer el grup parlamentari de terceravia, amb el suport de dos consellers generals del grup socialdemòcrata, hagi presentat un recurs d'inconstitucionalitat.

La llei que examina ara el Tribunal Constitucional presenta d'entrada una confrontació amb el que estableixen els articles 16 i 21 de la Constitució, en voler permetre al Govern establir limitacions a la llibertat de circulació i als drets de reunió i manifestació sense, prèviament, haver-se declarat l'estat d'alarma com exigeix l'article 42 de la Constitució.

CELEBRO QUE TERCERAVIA, AMB EL SUPORT DE DOS CONSELLERS DEL PS, HAGI PRESENTAT UN RECURS

També esdevé inconstitucional la Llei 19/2020 quan pretén limitar el dret de propietat establert a l'article 27 de la Constitució sense respectar tampoc el que estableix l'article 42 de la Constitució, que obliga a decretar l'estat d'alarma per a establir aquelles limitacions excepcionals. Pel que fa a la col·laboració de les autoritats comunals que introdueix la Llei 19/2020, també sembla evident que el Govern només la pot demanar dins dels límits de la Constitució i la llei pel que, de manera prèvia a la posada en marxa de la col·laboració, hi ha l'obligada declaració de l'estat d'alarma en relació amb les mesures que restringeixen l'exercici de drets fonamentals en l'execució de les quals es voldria disposar d'aquella col·laboració comunal.

Aquestes mesures excepcionals són, per definició, temporals. Es prenen perquè durin tant temps com la situació que les provoca, d'aquí la prescripció constitucional que només es poden prendre en el marc d'un estat d'alarma que és, per definició també, temporal i limitat.

Però pel que sembla hi ha qui creu que cal aprofitar-se'n per fer canvis legislatius que van molt més enllà de la situació crítica del moment. I això sí que ens ha de causar alarma, perquè condiciona el futur de la nostra democràcia.

Es fa evident que la pandèmia i les seves conseqüències s'han convertit en pretext per a canvis que no tenen base constitucional ni són desitjats per la realitat social a la qual es prenen imposar.

La voluntat de la majoria del Consell General que va promoure i votar la Llei 19/2020 tenia doncs un objectiu: evitar les disposicions constitucionals de declaració de l'estat d'alarma davant una crisi sanitària i bastir un règim jurídic paral·lel al marge de la Constitució.

Pretenen disposar d'un marc legal que permeti al Govern adoptar mesures que afectin els articles de la Constitució que estableixen el dret de manifestació (article 16), de circulació (article 21) o el dret de propietat (article 27), sense haver de declarar l'estat d'alarma per un període determinat, limitat en el temps.

Aquesta pretensió topa frontalment amb l'article 42 de la Constitució.

També incompleix l'article 39.1 de la Constitució, que diu ben clar que els drets i llibertats reconeguts en els Capítols III i IV del seu Títol I no poden ésser limitats per llei. I entre els drets reconeguts al Capítol III del Títol I de la Constitució hi ha els de reunió i manifestació (article 16) i de circulació (article 21).

Com va escriure Jordi Nieva-Fenoll, catedràtic de Dret processal de la Universitat de Barcelona, a *El Periódico de Catalunya* el 14 de juliol del 2020, "és sempre decebedor que un polític prengui decisions autoritàries víctima del pànic. Però és encara més decebedor que ni tan sols pensi prioritàriament en la protecció dels drets fonamentals dels ciutadans, sinó més aviat, de vegades, en la protecció de les seves expectatives electorals, que podrien veure's amenaçades si no es prenen decisions dràstiques, per fer sensació d'eficiència".

La Llei 19/2020 pretenia habilitar el Govern per introduir restriccions de drets fonamentals al marge del procediment que estableix la Constitució. Però el Consell General no pot alliberar el Govern de complir el que la Constitució estableix. Aquestes autoritzacions són inconstitucionals. D'acord amb el que estableix l'article 39.1 de la Constitució, el legislador, el Consell General, no pot limitar drets fonamentals.

Per això tinc el convenciment que hi ha diverses disposicions de la Llei 19/2020 que haurien de ser declarades contràries a la Constitució i, en conseqüència, anul·lades.